

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de son yıllarda tırmanan ekonomik krize dair sinyallerle birlikte yoksulluk ve açlık sınırı yukarılara çıkarken nüfusun büyük bir kısmı açlık ile yüz yüzedir. Bu hususta ülkede yoksulluk ve beraberinde oluşan sorunların ve alınacak önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa’nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü’nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereği, Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

12.09.2017

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

GEREKÇE

Kamuoyuna yansıyan çeşitli araştırmalara göre eylül ayında Türkiye'deki 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 1.717,00 TL, yoksulluk sınırı ise 4.847,00 TL olarak tespit edilmiştir. Yapılan araştırmaya göre eylül ayında ağustos ayına göre gıda madde fiyatlarında ortalama %0,49'luk bir artış yaşanmış; aydınlanma madde fiyatında ise eylül ayında ağustos ayına göre herhangi bir değişim gözlemlenmemiştir. Eylül ayında ağustos ayına göre giyim fiyatlarında ise ortalama %1,16'lık bir artış gözlenmiştir. Aynı dönemde ısınma madde fiyatlarında ortalama %1,23'lük bir artış gözlenirken barınma madde fiyatlarında da ortalama %0,94'lük bir artış olmuştur. Yine sağlık madde fiyatlarında %0,65'lik bir artış yaşanırken ulaşım fiyatlarında %0,90'lık bir artış söz konusu olmuştur. Haberleşme madde fiyatlarında ortalama değişim %0,56'lık bir artış olarak yansımış olup bu alanda en göze çarpan değişim %3,59 artışla cep telefonu

görüşme ücretine ilişkin olmuştur. Eğitim-kültür madde fiyatlarında %0,41'lik bir artış ve yine kişisel temizlik ve bakım madde fiyatlarında da %1,20'lik bir artış gözlenmiştir. Çevre ve su madde fiyatlarındaki artış oranı ise %0,55'lik bir düzeyde olmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) tarafından yoksulluk çalışması raporu en son 2015 yılına ait olup o tarihteki veriler dahi kaygı vericidir. TÜİK'in "Yoksulluk Çalışması, 2015" başlıklı çalışmaya göre, Türkiye'de günlük geliri 2,15 doların altındaki kesim %0,06. Bu veri, yaklaşık 79 milyonluk nüfusun 50 bine yakınının mutlak aç olduğunu resmi beyanı niteliğindedir. Aynı araştırma, günlük geliri 4,3 doların altında olanların oranının yüzde 1,58 olduğunu gösteriyor. Bu da, Türkiye'de yaklaşık 1 milyon 250 bin kişinin açlık sınırının altında yaşadığının göstergesidir. Aradan geçmiş olan 2 yıl zarfında USD Doları'ndaki artış çok daha acımasız bir eğri ile seyretmiş olup hâlihazırdaki açlık oranları kuşkusuz bundan çok daha elim bir tabloya işaret etmektedir. Nitekim yukarda ifade ettiğimiz üzere 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 1.717,00-TL olarak ifade edilmiştir. Mevcut işsizliği de hesaba kattığımız vakit pek çok hane açlık sınırının da altındadır.

Diğer taraftan KHK ile meslekten ihraç edilen ve sayıları on binlerle ifade edilen yurttaşların işsizlik hali ve gelirden yoksun oluşunu da göz ardı edemeyiz. Türkiye'de sayıları milyonları bulan işsiz ve dar gelirli yurttaş adeta yaşam savaşı vermektedir. İşsizlik verilerinin 2008 yılındaki ekonomik krizden çok daha vahim rakamlara ulaştığına dair ekonomistler tarafından yapılmış tespitler söz konusudur. Bu tespitlere göre bahse konu işsizlik verileri sürekli artmakta ve büyük bir ekonomik krizin kapıda olduğuna işaret etmektedir.

Bu duruma bir de artan ücretler, zamlar ve vergi yükü bindiğinde içinden çıkılmaz bir eşikte olduğumuz açıktır. TÜİK tarafından yapılan araştırmaların bir diğer sonucu da yoksulun daha da yoksullaştığını ve en üst düzey gelir grubuyla en alttaki grup arasındaki uçurumun daha da derinleştiğini ortaya koymaktadır. Araştırmaya göre, nüfusun en düşük gelire sahip %20'lik diliminin payı, %0,1 puan azalarak, 6,1'e inmiştir. Bu, yaklaşık 16 milyon en yoksul gelir grubunun bir önceki yıla oranla, daha da yoksul olduğunu göstergesidir. En üst düzeydeki %20'nin geliri ise, %0,6 puanlık bir artışla, toplamda %46,5'e ulaşmış olup bir başka ifadeyle, bu %20'lik dilim toplam gelirin yarıya yakınını alıyor demektir. En üsttekilerle, en alttakilerin gelirdeki oran

farkı 7,6'dır. Ancak buna karşın vergi oranları herkes için aynı düzenlenmiştir. Açlık sınırındaki bir yurttaşla, asgari ücretle geçinmeye çalışan bir yurttaşla sermayedarların ödediği vergi oranının aynı olması vergide adaletsizliğe örnek teşkil etmektedir. Haliyle yoksullar ile üst gelir grubuna dahil kimseler arasında makas açılırken yoksul daha da yoksullaşmaktadır.

Açıkladığım hususlar doğrultusunda Türkiye'de yoksulluğun araştırılması; vergi yükü ve işsizlik başta olmak üzere yoksulluğun sebep ve sonuçlarına dair çözüm üretilmesi amacıyla bir komisyon kurulması istemiyle meclis araştırması açılmasını talep etmek gerekmiştir.

24
3
Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

4
Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

5
Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

6
Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

7
Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

8
Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

9
Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

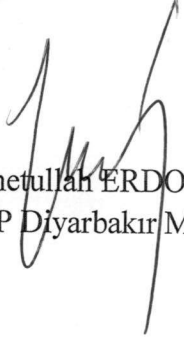
10
Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

11
Mizgin İRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

12
Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

13
Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

14
İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

184

17

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

185

186

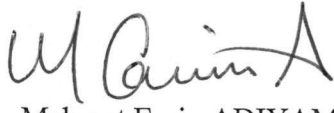

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOGRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

187

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili

24

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

28

25

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili

